

Netečnost a pohyb / Indiference objektů a pohyb existence / Existence a netečnost

Ještě v jedné věci je třeba udělat krok proti zmíněné Patočkově myšlence. Patočka totiž zdůrazňuje, že „žítí v situacích nás lidi však nepostihuje jako indiferentní objekty, pasivní hříčky životního okruhu, jako je tomu pro zvířata. Člověk ví o situaci a staví se k ní, a toto vědění o situaci je samo faktorem, jenž situaci mění.“ (s. 303-04.) To, co tady Patočka naznačuje o zvířatech, je prostě chybný předpoklad; nejen zvířata, ale živé bytosti obecně jsou schopny proměňovat své životní „situace“, i když si na nižších úrovních nemohou k tomu využít nějakého „vědění“ či vůbec vědomí. A mluvit o „indiferentních objektech“ je vůbec nepřipadné, protože ve světě není naprosto žádných takových indiferentních, „netečných“ jsoucn, neboť reaktivita je obecnou charakteristikou všeho skutečného (ovšemže na různých úrovních). Pozdní Husserl sám korigoval zmíněný předpoklad; Patočka sám připomínal, s jakým zájmem se u něho setkaly myšlenky von Uexküllera a jeho školy (sám Patočka recenzoval Petersenovu malou knížku v České mysli). Takže stačí jen rozšíření na všechna jsoucna (pravá jsoucna) vůbec, tedy přiznání všeobecné reaktivity všeho skutečného.

(Písek, 140601-2.)